

Zpravodaj

Českého krajského spolku Beseda

Čtvrtletník – listopad 2016 – číslo 4

Trimestriel – novembre 2016

Driemaandelijks – november 2016

EDITOR: Zuzana Jirglová, zuzana.jirglova@gmail.com

www.beseda.be - spolek@beseda.be

Bureau de dépôt: 1420 Braine-l'Alleud 1

PP 6/68473

KRAJANSKÁ KONFERENCE V PRAZE

Milí přátelé, máte v rukou další číslo Zpravodaje Českého krajského spolku Beseda Belgie. Většina z vás ví, že náš spolek funguje již pěknou řádku let a že je zaměřen hlavně na pořádání společenských a kulturních akcí pro krajany, na udržování češtiny a na filantropickou činnost. Má dlouhou tradici, prošlo jím mnoho lidí a stále si udržuje stabilní počet členů, má široké množství příznivců. Napadlo vás ale někdy, jak takové krajské spolky vypadají jinde ve světě? Kde vůbec spolky existují a kde se třeba pouze pár původních Čechů schází a vůbec již česky nemluví? Nebo jak to vypadá s českými komunitami v zemích, do kterých odešli krajané, ale je tomu již třeba 150 let?

Na konci září jsme měly s mojí kolegyní, předsedkyní Besedy Olgy Schmalzriedovou, možnost zúčastnit se krajské konference v Praze, kterou každé dva roky pořádá Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů. MKVZČ je spolkem založeným v roce 2003 a zaměřeným (jak již ostatně vyplývá z jeho samotného názvu) na organizaci a pomoc se vzájemnou komunikací krajských komunit v zahraničí či s institucemi v České republice.

Konference byla zahájena ve středu 28. září v jednom ze sálů nové budovy Národního muzea u Václavského náměstí. Po minutě ticha za loni zesnulou Áju Vrzáňovou, bývalou předsedkyní MKVZČ, zazněla česká hymna v podání Ženského sboru Českého spolku v Košicích. Letos na konferenci přišla nová čestná předsedkyně MKVZČ paní Eliška Hašková Coolidge, taktéž exulantka a nositelka titulu Významná česká žena ve světě. Na začátku obdrželo pět osobností Ocenění za dlouholetou činnost pro krajské komunity a za péči o české kulturní dědictví v zahraničí. Mezi oceněnými byla také Barbara

Semenov, zakladatelka časopisu Čechoaustralan, zajímavého počtení oblíbeného po celém světě (www.cechoaustralan.com).

V průběhu konference několikrát vystoupil Ženský sbor Českého spolku v Košicích

Na konferenci se sešli krajané ze 17 různých zemí a přednášeli na téma identity. Víceméně se všichni shodli na tom, že jedním z nejdůležitějších prostředků uchování identity v cizím prostředí je jazyk.

Sešlo se nás mnoho

Stejný názor měl i Ján Varšo, předseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Podobně jako zahraniční Češi i Slováci žijící v jiných zemích se snaží o uchování národní identity, nicméně třeba v zámoří zájem o její udržení mizí. Senátor Tomáš Grulich promluvil o potřebě vytvořit novou a jednotnou platformu, kde bychom mohli najít veškeré potřebné kontaktní údaje na příslušné orgány a informace o výuce češtiny, vyřizování dokladů, pojištění, volbách atd. Zmínil také, kolik peněz se v různých podobách každoročně dostane od zahraničních Čechů zpět do České republiky: v roce 2014 neuvěřitelných šedesát dva miliard korun českých. Za volýňské

Čechy vystoupily dvě dámy. Všem posluchačům byl hned jasný problém, který na Ukrajině řeší tamější pátá generace Čechů. Paní Svitlana Shulga nás informovala o tom, že volýňští Češi umí číst, ale neumí mluvit česky. O změnu se snaží i Ludmila Chizevska, která účastníky mimo jiné pobavila větou, kterou jí prý v dětství říkávala její teta: „Jestli budeš mluvit špatně česky, dostaneš přes hubu!“. Myslím si, že nás všechny přesvědčila během své prezentace o tom, že obraz volýňského Čecha není jen babička v šátku. Vlastenka Křišan se rozzlobila kvůli problémům, kterým čelí srbští Češi při vyřizování pracovních povolení v ČR. Celou konferenci se také táhla nit zásluhových činností, které odváděli a stále odvádějí krajané, kteří emigrovali po událostech roku 1968. Pan Antonín Stáně popsal situaci ve Velké Británii a aktivity charitativní organizace Velehrad London (www.velehrad.org.uk). Protože jsem dítětem osmdesátých let, mnoho věcí si z minulého režimu nepamatuji, a nepociťovala jsem ani nijak například rozdělení Československa na dva samostatné státy. Jinak na tom ale byli krajané na Slovensku, kteří se po roce 1993 často setkali s nevráživostí a odmítáním, o tom mluvila paní Dagmar Takácsová, stejně jako o těžkostech při udržování ryzí češtiny ve slovenském prostředí. Na závěr prvního dne jsme se vypravili do Knihovny Václava Havla, kde jsme po vylechnutí základních informací ohledně této instituce mohli zhlédnout dokumentární film „Václav Havel, Praha - Hrad“. V Knihovně Václava Havla jsou shromažďovány nejen knihy a další materiály našeho bývalého prezidenta, ale také publikace, které byly během minulého režimu zakázané. Na stránkách www.vaclavhavel-library.org naleznete informace o všech akcích, přednáškách i školeních v Knihovně VH pořádáných.

BESEDA

51, rue des Arbalétriers
1420 Braine-l'Alleud

Destinataire

BELGIQUE - BELGIE
1420 BRAINE-L'ALLEUD 1
P 001887

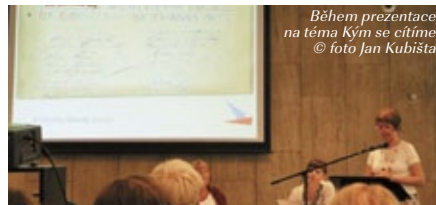

V Knihovně Václava Havla

Druhý den konference zahájil **etnolog a cestovatel Stanislav Brouček** zajímavým povídáním o české komunitě na Tasmánských ostrovech a také o těžkostech, kterými si prošli při cestě na tyto australské ostrovy mnozí z krajanů. Některý z přednášejících se dotkli nejen problému zachování identity české, ale také identit jiných národů či vyznání. Tuto problematiku zmínil **Karel Pokorný** z Mnichova a přednesl názory, že integrace je vlastně částečné přijetí identity cizí a pokud jsme v zahraničí déle, zjistíme, že máme ty identity dvě. Ve Švýcarsku bojují nyní s problémem přeshraniční integrace Čechů, a to za pomoci České školy bez hranic. Skvělé zprávy o rozšiřování tohoto významného projektu nám předala **ředitelka ČSBH, paní Lucie Slavíková Boucher**. Více o všech osmi fugujících školách a dalších institucích, které spolupracují na výuce jazyka českého, se dozvíte na stránkách www.csbh.cz. Pro Čechy ve Švédsku je pro zachování identity důležitá rodina a udržování rodinných tradic, o tom nám vyprávěla vskutku všestranně zaměřená žena **PhDr. Blanka Karlsson**. Výborně zorganizovanou a rozkvétající komunitu Čechů v Chorvatsku a její snahu o udržení češtiny v rodinách představila **Helena Stráníková**. Tamější novinově-vydavatelská instituce Jednota dokonce vydává stejnojmenný týdeník! Ve středu jsme s Olgou měly možnost představit **příspěvek za Český krajský spolek Beseda s názvem „Kým se cítíme“**, který byl založen na dotazníku, na který mohli naši krajané v Belgii odpovídat. Jeho výsledky se dozvíte na stranách 3 – 5. V odpoledních hodinách vystoupil také **bývalý český premiér a předseda Senátu Petr Pithart**. Posluchače zaujal velice procítěným projevem, v kterém řešil nedocenení toho, co mohou ČR zahraniční krajané nabídnout. Pozastavil se také nad tím, že si lidé neuvědomují, že i my, zahraniční Češi, jsme vlastně exulanti, uprchlíci, přistěhovalci, emigranti..., a přesto jsme byli v našich nových domovských zemích přijati a byly nám poskytnuty možnosti a prostředky pro integraci. **Martina Fialková** nám představila nový dvojdielný film z řady **České kořeny**, ale o něm píšeme více na straně 11. Během závěrečné debaty se řešila témata voleb ze zahraničí, ale také negativní psychologické dopady emigrace. Celá konference, kterou nás provázeli pan Miroslav Krupička (tajemník MKVZČ) a paní Milena Štráfeldová (spisovatelka, divadelní autorka, redaktorka),

byla ukončena koncertem Ženského sboru Českého spolku Košice a následnou recepcí.

V pátek 30. září jsme již nedebatovali v zasedací místnosti, ale vydali jsme se po Praze. Byli jsme svědky **zahájení putovní výstavy Československý exil 20. století na Jungmannově náměstí**, která se nyní ze svého druhého stanoviště v Plzni přesunula

Během prezentace na téma Kým se cítíme © foto Jan Kubišta

Promluvil i Petr Pithart

Zahájení výstavy Československý exil 20. století se zúčastnilo mnoho důležitých osobností

do Brna. Výstava je projektem spolku Československý exil ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů a má připomenout fenomén exilu v dobách nesvobody. Dále jsme se přepravili do **Národního technického muzea (www.ntm.cz)**, kde nás uvítal a role průvodce se ujmul sám pan ředitel **Karel Ksandr**. Úchvatně zpracované expozice stojí za zhlédnutí, po návštěvě části muzea věnované hornictví mi nezbývá, než každému návštěvu NTM vřele doporučit. Organizátoři konference přichystali pro účastníky ještě jednu lahůdku, a to přednášku historika **Denka Čumlivského** o důležitých dokumentech krále **Karla IV.** V Národním archivu jsme měli možnost si zblízka prohlédnout listiny, kterých se náš slavný panovník sám dotkl, a vyslechnout si příběh každé z nich.

Pokud máte zájem se dozvědět více o **Mezinárodním koordinačním výboru zahraničních Čechů**, navštivte jeho internetovou stránku www.zahranicnicesi.com, kde brzy naleznete také podrobnější informace o jednotlivých příspěvcích, které na letošní konferenci zazněly. Spoustu novinek přináší také **portál Českého rozhlasu pro krajany: www.rozhlas.cz/krajane/portal**.

Celá akce byla nesmírně intenzivní co

V Národním technickém muzeu nás uvítal sám pan generální ředitel, Mgr. Karel Ksandr

V úchvatném Národním technickém muzeu

PhDr. Denko Čumlivský s jednou z listin Karla IV.

do programu, tak emocí. Překvapilo mne, že jsem byla snad nejmladší účastnice konference, zároveň to ale upozornilo na problém, který řeší téměř všechny krajské organizace: mladší generace nemají dostatečný zájem se aktivně zapojovat do spolkových aktivit. Naštěstí u nás v Belgii je situace o mnoho pozitivnější, a to díky neustálému přílivu pracovníků evropských institucí z České republiky.

Osobně si nedokážu představit, jaké to pro jiné bylo muset odejít z rodné země. Nicméně i my, co jsme se rozhodli sami a svobodně, řešíme nejrůznější úskalí a bylo by dobré toto více navzájem sdílet. Vhodnou příležitost jsme k tomu měli v neděli 16. října v Pražském domě během tradičního dýchánku (strana 7). Během procházky po Bruselu jsme se o tomto krásném městě dozvěděli ještě něco více (strana 6). Na podzim a v čase předvánočním nás čeká mnoho akcí: děti přijdou postrašit čerti a pochválit Mikuláš v neděli 4. prosince (strana 15) a pokud rádi pečete, jste vítáni u Schmalzriedových v Braine l'Alleud v sobotu 10. prosince (potřebné ingredience na vánočku naleznete na straně 14).

Příjemné čtení vám srdečně přeje

editorka Zuzana.

Dotazník o české identitě - KÝM SE CÍTÍME?

Od samého založení krajanického spolku v Bruselu v roce 1904 pečovali naši krajané o udržování české identity v zahraničí, věnovali velkou pozornost vzdělání a českému jazyku, založili knihovnu a půjčovali si knihy, objednávali české noviny a časopisy, hráli loutková i činoherní divadelní představení. Všechny tyto aktivity měly za úkol udržovat v krajaních české povědomí a národní identitu.

Vysvětlení pojmu identity, jako je tomu u mnoha dalších abstraktních pojmů, není až tak jednoznačné. Slovník spisovného jazyka českého říká, že *identita je úplná stejnost, totožnost*, což u národní identity nemůžeme tak úplně tvrdit. Přesto v zahraničí cítíme, že nás nějaké jemné až tajemné nitky spojují s těmi, kteří vyrůstali ve stejné zemi nebo byli aspoň částečně vychováni v českém duchu. Na druhé straně, nehledě na naši značnou asimilaci v novém prostředí, cítíme, že se přece jen něčím odlišujeme od okolní většinové společnosti. Co je to NěCO, co nás s našimi krajaníky spojuje? Je to především naše řeč, český jazyk, je to však i kus země, který nám je z různých důvodů drahý. Je to společná minulost lidí, kteří žili a žijí na daném území, jejich úspěchy i porážky. Je to též kulturní dědictví a další materiální i nehmotné hodnoty, které nám odkázali naši předkové. Jsou to i některé typické rysy národní povahy a určité psychické založení, které nám jsou společné a které obvykle podvědomě vycítíme, když se dáme do řeči s naším krajanem, nehledě na naše často i velmi rozdílné individuální vlastnosti.

Otázku Kým jsem? si po desetiletí, a nejspíš i po staletí, kladly všechny generace exulantů, emigrantů, vystěhovalců, krajanů, zahraničních Čechů, či jak byli ještě tito lidé nazýváni. Odchodem se naše identita mění, uzpůsobuje se novému prostředí, ale měníme se už i tím, že se opravdu dobře naučíme nějaký cizí jazyk, neboť v něm jsou zašifrované jiné hodnoty. Nový jazyk nám otevře cestu k nové kultuře, ukáže nám okolní svět z jiného úhlu, rozšíří naše obzory. Ale přesto v jádru zůstáváme Čechy. Co se podle mého pojetí mění, je právě onen nános nových kultur, se kterými jsme se během našeho života setkali. Jejich poznání nám pomohlo poopravit některé mylné představy o světě a o ostatních národech, ale

v jádru nás změnit nejspíš nemohlo.

Vztah zahraničních Čechů k rodné zemi určitě záleží na tom, v jakém období odešli, jak moc jim tehdejší politický režim ublížil. Ovšem vztah k národnímu jazyku a kulturním hodnotám, které národ za dobu své existence vytvořil, by měl zůstat neporušený. V době, kdy byla cesta zpět uzavřena, rodiče v Belgii většinou nevychovali ze svých dětí ani částečné Čechy, a to ani tehdy, když měli český původ oba rodiče. Pokud byl partner cizinec, byla situace ještě složitější, většinou převládla identita toho partnera, v jehož zemi rodina žila.

Netvrdím, že neexistuje, ale neznám jiný národ, který se tak často zaobírá svou identitou, který tak často hledá smysl své existence, jako je náš český národ. Kolik jen knih bylo napsáno o tom, jací jsme, jak často se diskutuje o naší národní povaze? Jak často se srovnáváme s našimi sousedy? Jak často se snažíme ukázat světu, že také něco umíme! Jak často podrobujeme naši národní povahu tvrdé sebekritice! Snad je to tím, že jsme malý národ a že máme pocit, že si musíme své místo na slunci zasloužit, že musíme jiným dokazovat, že jsme také schopní a tvořiví. Tím se velké národy vůbec nezaobírají. Příslušník velkého národa nemusí o svém národu informovat své okolí, každý jej přece zná! A to se o nás říct nedá! Dokonce v tak blízké zemi, jakou je pro Českou republiku Belgie, mnozí netuší, co se nachází za Německem. Paradoxně nám částečně pomohl „rozvod“ se Slovenskem, do té doby bylo Československo a Jugoslávie považováno za tutéž zemi. Fonetická blízkost Česka s Čečenem nám způsobuje další starosti. A pak neprosazujte svou zemi v zahraničí!

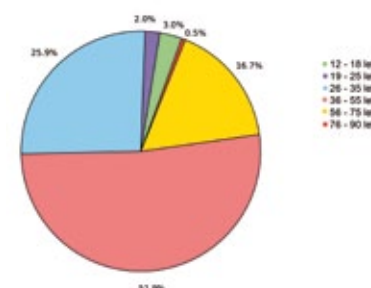
Chtěli jsme zjistit, kým se naši krajané v Belgii cítí? V jakém duchu vychovávají své děti? Jaký je jejich vztah k rodné zemi, k rodnému jazyku? Dnes, když se svět otevřel a když můžeme kdykoliv zajet do rodných míst nebo zůstat v zahraničí díky médiím v úzkém kontaktu s děním v rodné zemi, zůstáváme stále Čechy? Nebo se v éře všeobecné globalizace stáváme světoobčany? Abychom dokázali aspoň trochu objektivně odpovědět na tyto otázky, připravili jsme pro naše krajaníky dotazník,

odpovídalo na něj **108 krajanů** z Belgie, minimálně jedna odpověď přišla z Lucemburska.

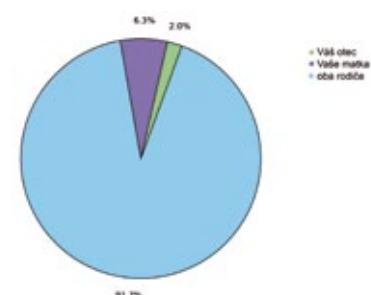
Téměř **78%** respondentů byly **ženy**.

Většina účastníků, víc jak 3/4, se nacházela v **produktivním věku**, téměř 26% byli 26 - 35letí, téměř 52 procentům bylo 36 - 55 let.

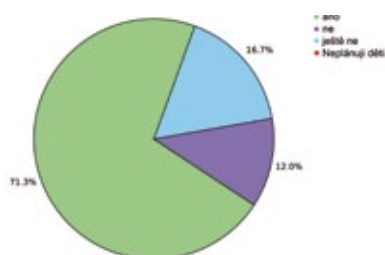

Téměř všichni (přes **94%**) se **narodili v Česku** nebo v Československu a téměř **92%** mělo **oba rodiče Čechy**. Necelá 3% dotázaných má / měla českého otce, 5,6% mělo / má českou matku.

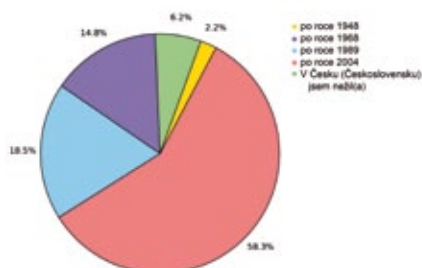

Pouze čtvrtina dotázaných má za partnera Čecha nebo Češku. Víc jak polovina dotázaných má **za partnera cizince** (57,4 %), většinou Belgičany, Francouze a Nizozemce, jmenován je i Španěl, Ital, Argentinec, Řek, Bulhar, Němec, Švéd, Američan, Maďarka a Slovenka.

Víc jak **71%** má **děti**, dalších 16,7% odpovědělo na otázku ohledně dětí - ještě ne.

Tři čtvrtiny dotázaných odešly **po roce 1989**, z toho přes 58% po roce 2004, přítomnost evropských institucí v Bruselu v tom jistě sehrála podstatnou roli. Po roce 1948 odešla necelá 3% dotázaných, po roce 1968 - necelých 15%, dalších 5,6% v naší zemi nikdy nežilo, buď se narodili v zahraničí nebo odešli ze země s rodiči jako malé děti.

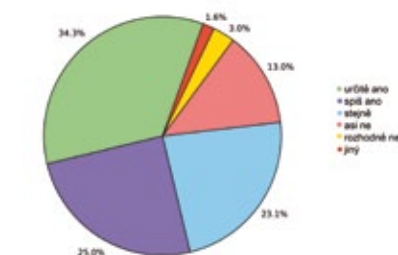

Důvody k odchodu vzhledem k období odchodu byly hlavně pracovní a/nebo studijní - téměř 54%. Přes 34% dotázaných odešlo z osobních důvodů, jimiž byl partner - cizinec. Z politických důvodů odešlo víc jak 9% účastníků ankety, ze sociálně ekonomických důvodů přes 7%, jeden účastník odešel z náboženských důvodů.

Téměř 77% (76,9%) nemá jiné než **české občanství**, ostatní mají kromě českého i belgické, francouzské, nizozemské, rakouské nebo americké občanství.

Na otázku, zda se chystají v budoucnosti **do Česka trvale vrátit**, nejvíce dotázaných odpovědělo, že **nevědí (32,4 %)**, celkem 36% si jich vybralo odpověď **ANO**, z toho nejspíš ano 20, 4% a určitě ano 15,7%. Přes 32% respondentů zvolilo odpověď **NE**, z toho 24,1% asi ne a 8,3% určitě ne.

Téměř 60% vnímá svou **českou identitu v Belgii silněji**, než kdyby žili v Česku (34,3% si vybralo odpověď určitě ano a 25% spíš ano). Pro 23% to je stejné, 13% to asi nepocituje a necelá 3% si to rozhodně nemyslí.

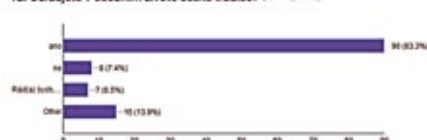

Při představování uvádí svou **českou identitu** více jak 71% dotázaných,

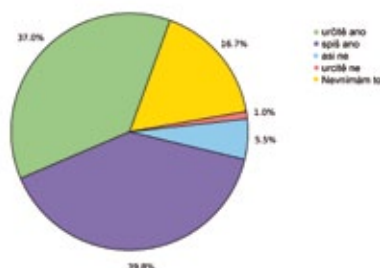

ještě více z nich dodržuje v osobním životě **české tradice (83,3 %)**, další se o to snaží, ač se jim to nedaří, jak by si přáli (6,5 %). České tradice se některým zdají poetičtější, jedná se hlavně o rodinné tradice a Vánoce, případně Velikonoce, patří sem i přezouvání, houbaření a česká kuchyně. Někteří uvádějí, že udržují obojí tradice, belgické i české. Pouze 7,4% dotázaných české tradice nedodržuje.

12. Udržujete v osobním životě české tradice? (108 respondentů)

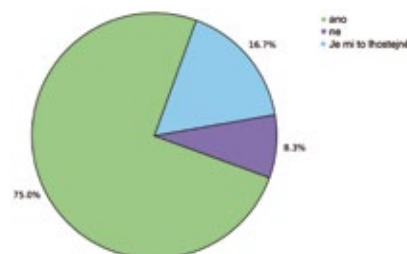

Rovně **tři čtvrtiny** dotázaných se snaží **šířit mezi svými přáteli povědomí o české kultuře, jazyku a tradicích**. Většinou se to snaží dělat nenásilnou formou, když je ze strany cizinců zájem,

pak je třeba zvouk návštěvě Česka nebo na české akce v Bruselu. O něco víc než 8% se o to nesnaží a 12% na to dosud nemyslelo.

Na otázku, zda své **češství považují za něco pozitivního**, odpovědělo kladně přes 77% účastníků ankety (37% odpovědělo, že určitě ano, 39,8% - spíš ano), 5,6% označilo odpověď „asi ne“ a jen 1 člověk - určitě ne. Celkem 16,7% respondentů uvedlo, že to nevnímá, a stejný počet označil v další otázce, zda jsou **na svou českou identitu hrdí**, že jim to je lhostejné. **Hrdých není 8,3%** respondentů, zato plně **tři čtvrtiny** svou hrdost vyjádřily.

Velmi nás zajímaly odpovědi dotázaných na to, co je dělá Čechem / Češkou, **co je hlavním znakem jejich identity**. Abychom respondenty neovlivňovali, byla tato otázka v první části dotazníku určená pro volné odpovědi a teprve na konci dotazníku u otázek Čeho si na příslušnosti k českému národu nejvíce vážíte? a Co vám na české identitě nejvíce vadí? byly nabídnuty možnosti výběru.

Téměř polovina respondentů uvedla jako **hlavní znak své identity** český jazyk, mnozí uváděli českou kulturu a společnou historii, vzory chování, dodržování tradic, lásku k přírodě, české zemi a krajině, lásku k pohádkám, rodinu a přátele, mateřskou a pohostinnost, velmi častým znakem byl i smysl pro humor.

V otázce **Čeho si na příslušnosti k českému národu nejvíce vážíte** jsme respondentům nabídli různé možnosti. Zde jsou zvolené odpovědi:

- krásná města a památky (79,6%)
- krásná příroda (73,1%)
- bohatý a krásný jazyk (63,9%)
- literatura a umění (60,2%)
- smysl pro humor (59,3%)

- vynalézavost, tvořivost, šikovnost (50,9%)
- tradice, folklor, lidové umění (47,2%)
- slavná historie (36,1%)
- úspěchy českého sportu (35,2%)
- úspěchy české vědy (32,4%)
- pohostinnost a vstřícnost (27,8%)
- švejkovství a cimrmanovština (26,9%)
- přátelství a milí lidé (23,1%)
a úspěchy českého průmyslu (15,7%)

Na doplnění respondenti uvedli např. princip pohody, pohádky, pracovitost a úspěšnost, logické a systémové uvažování, organizační schopnosti, dodržování dohod, pečlivost, česká kuchyně a snaha neplýtvat, lepší základní školství, v jazyce pak zdůrazňovaly. Místo hrdosti se spíše zdůrazňovalo **vnitřní obohacení**, které jim česká identita poskytuje.

Někteří účastníci ankety se pozastavili na pojmem „hrdost“: *Jsem ráda, že jsem Češka, ale nemám potřebu to nějak hlouboji prožívat. Stále preferuji osobnostní charakteristiky nad národní příslušností... Nepovažuji svou příslušnost k českému národu za něco, na co bych měla být hrdá, nebo se za to naopak stydět. Je to fakt. A úspěchy jiných lidí (byť Čechů) mě nenaplňují osobní hrdostí, tj. nemám tendenci si je přivlastňovat...*

Dále jsme se zeptali **Co respondentům na české identitě nejvíce vadí?** Dali jsme jim na výběr mezi různými důvody a zde je volba:

- věčná nespokojenost a kritičnost (69,4%)
- malost a komplexy vůči jiným národům (54,6%)
- česká politika posledních let (54,6%)
- netolerance a xenofobie (52,8%)
- negativní vlastnosti obyvatel (závist, lenost a flegmatismus) (52,8%)
- hrubé a vulgární chování obyvatel (36,1%)

- posluhování velmocem a nadřazeným (20,4%)
- nerespekt k autoritám, sobectví (18,5%)
- švejkovství a cimrmanovština (9,3%)
- historické porážky (4,6%)
- rovnostářství (4,6%)

Účastníci ankety doplnili další negativní důvody: *malá důvěra a malý respekt ke státu, jeho institucím a k právu, s čímž pak souvisí i špatná kvalita vládnutí jako takového (korupce atd.) Pokrytectví: bojovat za svobodu během komunismu a pak se zatknout slepým konzumerismem. Odcizení se národním hodnotám, papalášství a komunistická minulost, byrokracie, některá omezení svobody, obrovské zklamání ze směřování země po revoluci, příšerný stav politické kultury, nenaplnění potenciálu, který by si ČR zasloužila, špatně fungující úřední sféra, neochota učit se nové věci a nevstřícnost zaměstnanců služeb, nepoctivost, házení viny za svůj neúspěch na druhé, nedostatek sebereflexe a v neposlední řadě politika bez vize a elegance.*

Další otázka zněla **Proč se respondenti snažili, snaží nebo by se snažili v dětech rozvíjet českou identitu, nebo ji naopak nerozvíjet?**

Častá odpověď na tuto otázku byla, že to je samozřejmě a přirozené, že to vnímají jako svou povinnost. Rozvíjením české identity, byť by byla jen částečná, chtějí své děti obohatit, a to jak jazykově, tak kulturně. Velmi často se v odpovědích opakovalo slovo **KOŘENY**, potřeba někam patřit, znát své předky a svou historii, udržovat kontakt s rodinou a příbuznými, vytvořit u dětí pozitivní vztah k České republice.

Jen několik odpovědí bylo negativních, u dětí těchto respondentů převažovala jiná kultura. Problém nastává hlavně u dospívajících dětí, pokud nemají v Česku kamarády, nemají o kontakt s českým prostředím zájem. Jisté je, že budovat u dětí identitu země, ve které nežijí, není úplně jednoduché. Vyvstala i otázka, zda je to správné.

Celkově se dá říci, že se rodiče v Belgii snaží seznamovat své děti se zemí našich

předků, ale stále častěji se tu začíná objevovat i snaha vychovávat je k "evropanství". To je jistě belgické a hlavně bruselské specifikum, neboť u nás je těch kultur opravdu hodně.

Poslední otázka se týkala toho, **Jakým způsobem se rodiče snažili/snaží/budou snažit/rozvíjet v dětech českou identitu.**

Zde jsme dostali 97 odpovědí ze 108 účastníků ankety, z toho 3 byly NEVÍM. Všechny ostatní odpovědi ukazovaly na to, jak se rodiče skutečně snaží pěstovat ve svých dětech sounáležitost s českou kulturou. V odpovědích se téměř vždy vyskytla komunikace s dětmi v češtině, dodržování českých tradic, česká kuchyně, seznamování s českou kulturou, historií a uměním pomocí četby, televize, hudby a zpěvu, častými návštěvami v České republice a poznáváním jejích památek a krás, návštěvami českých akcí v Belgii, případně zapsáním dětí do České školy bez hranic nebo do české sekce Evropské školy.

Na závěr vystoupení jsme účastníkům konference představili další organizace, jež v Bruselu vznikají, kterými je **Czech Fun Club, Česká inspirace, skauti Bruskové, sbor Brusinky, Czech Sinfonietta Brussels**, dětské divadlo a především **Česká škola bez hranic**.

Všechny tyto iniciativy krajanů v Belgii pomáhají u Čechů a jejich dětí udržovat českou identitu, přilákají i jejich partnery, kteří se pak ochotněji než dříve učí českému jazyku. Podle absolutní většiny odpovědí naší ankety se o identitu Čechů v Belgii obávat nemusíme. Cítí se být Čechy, celkem hrdě to o sobě prohlašují a k češství, alespoň částečnému, vychovávají i své děti. Co si víc přát? Být Čechem a zároveň Evropanem a též světobčanem v tomto globalizovaném světě - to může být velké bohatství! Pokud se v něm dokážeme zorientovat, neztratíme se a vybereme si ze všech kultur, se kterými se setkáme, to pozitivní!

Cítíme se však stále Čechy a vedeme k tomu i naše potomky. To je důvod k optimismu i pro Českou republiku.

Olga Schmalzriedová

Celý příspěvek najdete na www.zahranicnicesi.com.

Procházka po Bruselu

Od poslední procházky, kterou jsme s průvodkyní Alenou Staňovou v Bruselu pořádali, uplynulo již několik let a zdá se, že to našim krajanům chybělo. Přihlásilo se jich totiž neuvěřitelných 45! To už vydá na pěkně velký autobus výletníků! Trochu jsem si dělala obavy, zda celou tu skupinu hlas paní průvodkyně obsáhne, ale zdá se, že to nebyl problém. Když bylo třeba, skupinka se shlukla do menšího kroužku, rušila nás vlastně jen okolní doprava. Radost mi udělalo i počasí. Ač na sobotu hlásili přeháňky (a ráno skutečně přišlo), odpoledne se nebe vyjasnilo a Brusel se tedy mohl předvést ve své nejkrásnější podobě.

Mezi účastníky byli krajané, kteří žijí v Bruselu již 10 let, ale i ti, kteří sem přijeli teprve před týdnem. Možnosti projít se s průvodkyní po Bruselu využili i mnozí čeští stážitští. A že na akce Besedy chodí i naši slovenští přátelé, to je již známá věc! Bylo s námi i několik dětí a dva hodní pejsci.

Sraz byl u Královského paláce, to jsme však netušili, že zrovna tou dobou bude chodník rozkopaný. Nikoho to však neodradilo a sešli se všichni přihlášení, kteří zrovna v ten víkend po změně počasí neonemocněli. Naše cesta nás vedla na vrch Coudenberg, dále k parku u Sablonu, zašli jsme i do katedrály Matky boží, do vestibulu muzea Bozar a na Velké náměstí. Nakonec jsme zašli zkontrolovat Mannekena Pise. Na víc nám čas nestačil, i tak jsme po bruselských chodnících šlapali asi 3 hodiny. Do výkladu průvodkyně jsem se nepletla, i když jsem absolvovala procházku snad již popáté, údaje ani zajímavosti si nepamatuju a nechávám to na zkušené Alence. Na Velkém náměstí, kde jsme se nakonec vyfotili (někteří účastníci se bohužel rozloučili o chvíli dříve), jsem však nemohla nepřipomenout, že v Domě brabantských vévodů měla v 30. letech

Beseda schůzky a hrávala tam loutkové divadlo, které bylo tehdy velmi populární a hojně navštěvované.

Unavení, žízniví a vyhladovělí „procházkaři“ se vydali do hospůdky, kde jsme se chystali společně posedět. Ta původně plánovaná však byla v rekonstrukci, takže jsme nakonec zašli do nedalekého irského Pubu. Konečně byl čas na bližší seznámení a popovídání, na sdílení dojmů a zkušeností, na přátelení. A právě o to se tu Beseda již víc než 110 let snaží!

Olga

Ohlas účastnice: Pěkný den, ráda bych poděkovala za velice pěkné sobotní odpoledne a zajímavé informace o Bruselu. Doufám, že se zase brzy uvidíme.

S pozdravem, Kateřina

A na závěr slovo paní průvodkyně: Víte, být průvodkyní(cem) je o dvou věcech: o lásce k historii a o radosti z kontaktu s lidmi. Když tedy publikum zajímá, co mu vyprávíte, je to dvojnásobné potěšení! A v případě naší procházky tomu tak bylo. Já jsem si to užila - mohla jsem se podělit o to, co mne zajímá, a to s fajn lidmi.

Tak se mějte, Alena :-)

© foto George Schmalzried

DÝCHÁNEK SE SIREM WINTONEM A S BUBNY PRO BUBNY

Když jsem v únoru letošního roku měla možnost zhlédnout film Mateje Mináče a Patrika Pašše **Nickyho rodina o siru Nicholasi Wintonovi** (promítání v bruselském kině Aventure za přítomnosti režiséra a producenta zajistilo slovenské a české velvyslanectví a České centrum), nemohla jsem zprvu dojetím ani promluvit. Když jsem se dozvěděla, že se na několik desítek zájemců nedostalo, bylo jasné, že je zde třeba zařídit nové promítání. Díky laskavosti pana Pašše jsme obdrželi DVD s právem film našim krajanům promítnout. Tím bylo téma podzimního dýchánku rozhodnuto a díky vstřícnosti ředitelky Pražského domu, paní Lucie Čadilové bylo již na začátku prázdnin stanoveno datum - 16. říjen.

Během srpnové konference Českých

škol bez hranic v Praze jsme se dozvěděli o iniciativě **Bubnování pro Bubny**, kde má vzniknout památník Ticha jako vzpomínka na tisíce lidí, kteří byli odtud odvezeni do koncentračních táborů. Stačila výměna pohledů s ředitelkou bruselské ČŠBH paní Strakovou a bylo nám oběma jasné, že se k této iniciativě chceme v Bruselu též připojit. To jsme ovšem ještě nevěděly, že 75. výročí odjezdu prvního transportu připadá právě na neděli 16. října a že čestným hostem Bubnování v Bubnech bude jedno z Wintonových dětí, lord Alfred Dubs. Člověku se ani věřit nechce, že by to všechno měla být jen náhodná shoda okolností!

Zájemců o promítání, kterému předcházelo Bubnování pro Bubny bylo oprav-

Bubnujeme pro Bubny, Beseda a ČŠBH společně © foto George Schmalzried

du hodně - 65! Nakonec se nás sešlo pět desítek, někteří se na poslední chvíli kvůli nemoci omluvili, jiní nedokázali být v interiéru, když se tak nenadále udělalo venku hezky. Emocionálně bylo toto odpoledne velmi silné, jak se dá od směsice zoufalství a naděje očekávat. V závěrečné debatě mnozí drahnou chvíli nenacházeli slova, snad proto jsme na palčivé otázky současnosti odpovědi nenalezli. Spektrum různých stupňů tolerance a různých hloubek strachu se však zdá být značně široké.

Olga

Ohlas návštěvnice: *Srdecná vdaka za dnesnu pozvanku do Pražskeho domu. Som nesmierne rada, ze som mala moznost vidiet film Nicky's Family - skutocne nielen silny emocionalny, ale aj umelecky zazitok. Omluvame sa za predcasny odchod z programu.*

S pozdravom Miriam

Před promítáním filmu Nicky's Family © foto Zuzana Jirglová

V zákulisí se debatuje © foto Zuzana Jirglová

Česká škola bez hranic Brusel bubnovala pro Bubny

Dne 16. října roku 1941 vyjížděl z Prahy první transport židovských obyvatel protektorátu, jejichž osudem se měla stát „okamžitá likvidace“. Cesta začínala na pražském nádraží Bubny. Město tragédii mlčky přihlíželo.

Pietní akce Bubnování pro Bubny usiluje o prolomení ticha, mlčení, o připomínku tragédií minulých a upozorňuje na opakující se přihlížení na tragédie současné. Jejím organizátorem je **Památník Šoa Praha, o.p.s.**

Společnost Památník Šoa Praha, o.p.s., buduje PAMÁTNÍK TICHÁ, projekt revitalizace nádraží Bubny a jeho přeměnu v moderní prostor pro veřejný dialog o dědictví minulosti jako stigmatu dneška.

Hlavním motivem akce Bubnování pro Bubny je prolomení ticha – ticha znamenajícího rezignaci, pasivitu, strach, neúčast. Proto byl zvolen buben – hudební nástroj, jehož zvuk umí ticho prolomit.

Česká škola bez hranic Brusel byla hlavním organizátorem letošního bubnování v Belgii. Bubnovalo se 16. října 2016 v prostorech Pražského domu v Bruselu. Sešli se všichni ti, kteří si chtěli připomenout 75. smutné výročí této tragické události, která je zároveň pomyslnou paralelou problémů minulých i současných.

Účastníci akce zhlédli i dojemně zpracovaný příběh *Vůně koření* z alba rodiny Rösslerových. Osud své židovské rodiny zpracoval Petr Rössler, který přežil koncentrační tábor v Osvětimi a později i pochod smrti. Album nám pro akci Bubnování pro Bubny v Bruselu zapůjčila kurátorka Kateřina Štinglová, projektová manažerka vzdělávacích a výstavních projektů z Památníku Ticha Bubny.

K letošnímu bubnování se připojili i členové krajského spolku Beseda. Ten v rámci „podzimního dýchánku“ organizoval pro-

jekci dokumentárního filmu *Nickyho rodina* o záchraně československých dětí sirem Nicholasem Wintonem.

Věříme, že ticho, které jsme společně rozbili, se už nevrátí a nedovolí opakování událostí, které se nikdy neměly stát.

Všem, kteří podpořili realizaci Bubnování pro Bubny v Bruselu, děkujeme.

Dagmar Straková, Tereza Binderová
ČŠBH Brusel

ČESKÁ ŠKOLA BEZ HRANIC
BRUSEL

Ateliers Stani v novém

Upozornění pro všechny rodiče: naše ateliéry se přestěhovaly do Maison des Enfants (Avenue d'Auderghem 233, 1040 Etterbeek).

Ateliéry:

Výtvarné ateliéry byly zahájeny v sobotu 8. 10. 2016 na téma historie umění pod vedením paní Matyášové (Ateliéry Stani) a paní Veroniky Teglas Simon (Ateliérík Brusel). Obě výtvarnice se těší na viděnou v plné formě, připravené na nová dobrodružství.

Výtvarné ateliéry pro děti od 4 do 12 let:

sobota: 13:00 - 14:00

středa: 13:00 - 14:00; 15:00 - 16:30

120 €/10 lekcí, 2 zdarma - zkušební lekce 10 €, zápisné na rok 20 €.

Děti od 4 do 12 let.

Pro rodiny s nízkými finančními příjmy nabízíme sociální tarif 85 €/10 lekcí (2 zdarma) nebo 10 €/1 lekce, zápisné 20 € na rok.

Rezervace a zápisy:

Ateliers Stani: stani235@yahoo.fr

Tel: +32/ 473.461.052

Ateliérík Brusel: teglasimon@gmail.com

Tel: +32/ 476.766.387

<http://stani235.wix.com/atelierstani>

ČESKÝ KALENDÁŘ 2017

Tradiční ročenka plná zajímavého čtení na téma česká historie, výročí roku 2017, významné osobnosti, česká příroda, poezie, povídky, písničky, křížovky, úryvky ze zajímavých knížek, fejetony aj. Vhodný dárek pod stromeček i jako podpora při výuce českého jazyka a reálií v kurzech češtiny pro Čechy v zahraničí apod. Vydáváme již od roku 1996.

Brožovaná publikace, cena v ČR 150 Kč

+ poštovné 21 Kč, v Evropě 10 EUR

a v zámoří 15 USD i s poštovným.

Platit je možno na účet 110 103 4001/5500,

elektronicky či složenkou, v zahraničí

u našich zástupců nebo prostřednictvím

známých či příbuzných v ČR.

Objednávejte na: strizovska@seznam.cz

nebo tel.: +420 739 091 057

Oslava 90. narozenin Jindřišky Šimáčkové

Jindřiška Šimáčková (Bourgaux) ze Genva-
lu spolu se Zdeňkou De Raadovou z Gentu
jsou bezesporu jedněmi z nejstarších čle-
nek Besedy. Jejich členství je však rozhodně
tím nejdéle trvajícím, neboť přišly do Belgie
po 2. světové válce a záhy si do Besedy našly
cestu. Obě pracovaly desítky let ve výboru
Besedy, Jindřiška byla předsedkyní spolku
dlouhých 17 let a Zdeňka byla její pravou ru-
kou, jednatelkou.

Letos v září Jindřiška oslavila kulaté ju-
bileum: krásných 90 let! K tomuto výročí jí
přišel poblahopřát i pan velvyslanec Jar-
oslav Kurfürst. Pro Jindřišku to bylo velkým
překvapením, věděla, že na ni nezapome-
neme, ale něco podobného rozhodně neče-
kala! Pan velvyslanec jí přinesl nádhernou
kytici a perníkové srdce ozdobené kvítkem
orchideje, které upekla paní sekretářka Eva
Dejnožková. Chutnalo prý skvěle! Zcela
zvláštním a dokonale promyšleným dárkem
byla loutka, český Kašpárek. V Besedě se
totiž dlouhá léta udržovala tradice lout-
kových představení (jak se můžete dočíst
i v článku o naší procházce Bruselem). Navíc
Jindřiščin manžel loutky v 80. letech opravil,
neboť se Beseda rozhodla věnovat je při-
pravovanému krajanскому muzeu v Praze.

Muzeum nevzniklo, a tak se loutky vrátily
opět do Belgie. Dočtete se o nich i v rubrice
Představujeme vám krajany.

Ze zdravotních důvodů musela Jindřiška
letos na jaře přesídlit z rodinného domku,
který si s manželem postavili, do domova
důchodců. I když jí její děti každý den na-
vštěvují, přece jen se jí občas zasteskne,
hlavně po její rodné zemi, a tak ji Kašpárek
vždy trochu rozveselí. Podívejte se, který ob-
raz je jejímu srdci nejbližší a kolik českých
symbolů se na něm nachází! Navíc i on má
svou neuvěřitelnou historii: převážel jej totiž
s sebou krajan Václav Duška, který emigro-
val z Československa ve vagónu s uhlím.
Krajan Duška byl též velmi aktivním členem
výboru Besedy, posledních 5 let života byl
předsedou spolku. Zemřel v roce 1975.

© foto Olga Schmalzriedová

*Jindřiško, ať se ti nadále dobře daří
a s úsměvem ještě dlouho vítáš všechny
milé návštěvy.*

Za krajany z Besedy - Olga

*Pro mne byla včerejší návštěva také sil-
ným a příjemným zážitkem. Paní Jidřiška
je pozitivní člověk, který kolem sebe šíří
pohodu, lásku a úsměvy. Silně na mne
zapůsobila i její láska k Čechám a pevné
názory na odkaz T.G. Masaryka a českou
demokracii. Kéž by takovéto názory sdíle-
la i dnešní generace. Zkrátka odpoledne
s paní Jindřiškou bylo moc příjemné.
Děkuji Vám, Olgo, i paní Jindřišce a posí-
lám srdečné pozdravy.*

Jaroslav Kurfürst

Milí krajané, milí členové i přátelé Besedy,

již tu máme poslední letošní číslo našeho čtvrtletníku.
S ním konečně dostáváte i svou členskou kartičku, po-
kud jste tedy letos posílali svůj příspěvek až koncem
třetího nebo začátkem čtvrtého čtvrtletí. Zatímco ně-
kteří krajané, kteří se již mnohá léta považují za členy
Besedy, na placení příspěvku zapomínají, jiní horlivci
posílali letos příspěvek již podruhé. V takovém případě
vyvstanou tři možnosti: buď příspěvek převedeme na další
kalendářní rok, nebo vám jej vrátíme, někteří z vás se
však rozhodnou věnovat jej Besedě. Věřte, že se svěřený-
mi financemi zacházíme velmi šetrně, rozpočet máme
vyrovnaný, a když se nám podaří vytvořit na některé
akci finanční přebytek, jinou akci uspořádáme pro kra-
jany zdarma. K tomu nám též pomáhá finanční dar MZV

ČR, který dostáváme prostřednictvím našeho zastupitelského úřadu. Bez této podpory bychom Zpravodaj rozhodně nemohli
vydávat tiskem. Jsme za tuto podporu velmi vděční!

Pokud se tedy nacházíte v příspěvkovém besedním skluzu, ještě to můžete do konce roku napravit, zde jsou potřebné informace:
Český krajanův spolek Beseda má účet u banky ING. IBAN má číslo **BE26 3630 3022 4129** a BIC je **BBRUBEBB**. Výše příspěv-
ku zůstává v letošním i příštím roce **15 € za jednotlivce** a **25 € za rodinu**, dobrovolnému navýšení se meze nekladou.

Zajímavé bylo zjištění, kolik lidí se považuje za členy Besedy jen proto, že dostávají od nás pozvánky, aniž tuší, že naši členové platí
příspěvky. Snažíme se jim to vynahradit některými výhodami, jako sníženým vstupným na naše akce nebo malým dárkem. A členo-
vé samozřejmě dostávají tištěný Zpravodaj poštou. Vážíme si všech našich krajanů, i toho širokého okruhu přátel a sympatizantů,
kteří cítí, že tak nějak do Besedy patří. Moc nás vaše důvěra a vaše přátelství těší a také zavazuje!

Přejeme Vám radostný závěr letošního roku, pěkné vánoční a novoroční svátky v kruhu lidí, které máte rádi, a do nového roku 2017
jen to NEJLEPŠÍ!

výbor Besedy

S laskavou podporou českých europoslankyň:
Martiny Dlabajové, Dity Charanzové, Kateřiny Konečné
a Michaely Šojdrové

Vás srdečně zveme na
představení k připomenutí výročí 17. listopadu

RUSALKY

v sobotu 19. listopadu 2016, v 16.00 a 20.00 hodin

Studio 1, Kulturní dům Flagey, Place Sainte-Croix,
Brusel

Představení je moderní adaptací opery Rusalka Antonína Dvořáka.
V hlavních rolích vystoupí sólisté

**Luisa Albrechtová, Adam Leftwich, Milan Vlček
a Eliška Weissová**

účinkují **orchestr Czech Sinfonietta Brussels** pod vedením
Radima Dvořáka, taneční soubor Popbalet, sbory Brusinky a En Arché.

Režie: **Ladislav Miko**, Choreografie: **Majka Piskořová-Veselá**

Záštitu nad představením převzal vedoucí Stálého zastoupení České republiky při EU
Martin Povejšil a velvyslanec České republiky v Belgii Jaroslav Kurfürst.

Hlavním sponzorem představení je společnost Mattoni.

MATTONI

Rybova Česká mše vánoční letos v sobotu 10. prosince

*Ani letos nepřijdou krajané, pro které se Rybova vánoční
mše v Bruselu stala pevnou součástí Vánoc, zkrátka.*

***Sbor Brusinky/Brussings spolu s orchestrem Czech
Sinfonietta Brussels chystá její provedení na sobotu
10. 12. 2016 v 18:00 hodin, v kostele Saint Pierre (rue Felix
Poel, Woluwe Saint Pierre). Vstupné: 5 EUR/dospělá osoba.***

Část vstupného bude použita na dobročinné účely.

Těšíme se na vás!

České kořeny ve Vancouveru

Příběhy o cestách za svobodou

Dokumentární cyklus *České kořeny* je mozaikou o životě zajímavých českých rodin a osobností, žijících v zahraničí. Natočeny byly již čtyři filmy. Po Švédsku, Švýcarsku a rakouské Vídni zavítal tým Českých kořenů až do vzdálené Britské Kolumbie v Kanadě. Natáčel v její metropoli Vancouveru a v hlavním městě Victorii. Čím se emigrace do Kanady, podmínky pro ni a přizpůsobení se tamní společnosti liší? Jak Češi v tomto nejvzdálenějším koutě Kanady žijí dnes, co v Kanadě dokázali, co našli a co ztratili? Fenomén politické emigrace se ve světě stále vrací a aktuální je i dnes.

Dívák se v cestopisné zkratce seznámí i se životem na pobřeží Britské Kolumbie, nejvzdálenější kanadské provincie, kde přímořský a zároveň horský charakter formuje i své obyvatele včetně českých krajanů. Snímek doplňuje už tradičně i zajímavá hudební složka.

S kým tedy seznamuje diváky zatím poslední, čtvrtý dokument cyklu?

V kanadském filmu jsou zachyceni: česky i anglicky píšící spisovatel, dříve mj. redaktor Svobodné Evropy a také diplomat **Jan**

Drábek, oceňovaný lékař- dětský onkolog a skvělý divadelník v jedné osobě **Josef Skála**, vynikající pianistka a pedagožka **Eva Solar- Kinderman**, olympijská vítězka **Milena Duchková-Neveklovská** s manželem Petrem, trenérem vrcholového volejbalu i tenisu, či spisovatel a muž mnoha dalších profesí **Milan Matějček** s manželkou Jarmlou, oba dříve členové Černého divadla v Praze. Ale také **Milena Jandová**, která spolupracuje s vancouverskou univerzitou a operou při uvádění českých oper a její muž Květoslav, vyznamenaný účastník III. odboje, kterého naše kamera zachytila v posledních týdnech života. Dále i **Lenka Storz**, provozující české zásilkové knihkupectví ve Victorii nebo **Markéta Goetz Stankiewicz**, propagátorka her Václava Havla v Kanadě, která byla spojujícím článkem disentu s kanadskými Čechy. A také **Miloš Zach**, donedávna čelný představitel krajanského sdružení, který se skvěle uplatnil i na vědeckém poli, a další členové jeho rodiny.

Dokumenty vznikají jako nezávislé, v neziskové organizaci, s nulovou podporou státu, pouze za přispění soukromých sponzorů či nadací apod. Jsou uváděny na krajanských konferencích, v Českých centrech

©foto z archivu tvůrců série filmů *České kořeny* či spolicích, na tematických festivalech, také je odvysílala Česká televize.

Produkce: **České kořeny z.s., Martina Fialková** - předsedkyně; režie, kamera, střih: **Tomáš Kubák**; rozhovory, výběr hudby, propagace: **Martina Fialková**; mikrofon, foto: **Hana Toupalová**; webové stránky projektu: www.ceskekoreny.cz; kontakt na produkci: m.fialkova@centrum.cz. Číslo účtu spolku pro ty, kdo by chtěli podpořit pokračování projektu: 2100967760 / 2010 (Fio banka). Pro platby ze zahraničí používejte: SWIFT/BIC: FIOBCZPPXXX, IBAN CZ: 7820100000002100967760

*Děkujeme za jakoukoli pomoc.
Martina Fialková*

vyhlášení mezinárodního dne samizdatu

Dne 12. října se v Praze sešli autoři, vydavatelé a rozšiřovatelé samizdatových knih a časopisů a audiovizuálního samizdatu z období sedmdesátých a osmdesátých let, a to z České a Slovenské republiky. Setkání bylo připomínkou roku 1988, kdy se čeští a slovenští vydavatelé samizdatu začali společně zasazovat za propuštění tehdy vězněného slovenského samizdatového vydavatele Ivana Polanského, který byl odsouzen ke čtyřem letům vězení.

Na pražském setkání se přítomní rozhodli vyhlásit 12. říjen Mezinárodním dnem samizdatu. V tento den si budou nadále připomínat všechny, kteří byli nebo i dnes jsou kdekoli ve světě pronásledováni za autorství literárních či publicistických děl, za šíření svobodných myšlenek a za uchovávání kulturních hodnot. Svět se v posledních dekádách proměnil, ale stále jsou ve světě země, v nichž se myšlenky nevyhovující státní moci musejí šířit v utajení a s rizikem pronásledování.

Vyhlašovatelé Mezinárodního dne samizdatu hodlají v nejbližších dnech oslovit další vydavatele samizdatu v Čechách a na Moravě a také někdejší polské, ruské i maďarské vydavatele samizdatu, stejně jako jejich kolegy z dalších zemí. Poté požádají o součinnost při prosazení Mezinárodního dne samizdatu jako všeobecně uznaného svátku obrany svobody

slova a ochrany písemnictví jak ministerstva zahraničních věcí ve svých zemích, kulturní výbory zákonodárných sborů, tak i Organizaci OSN pro vzdělání, vědu a kulturu UNESCO.

Mezi vyhlašovateli Mezinárodního dne samizdatu byli kromě jiných také Ján Čarnogurský, Jiří Gruntorád, František Mikloško, Ivan M. Havel, Ján Šimulčík, Petruška Šustrová a Petr Pospíchal.

Více informací naleznete na stránkách: www.libpro.cz.

www.predplatnedozahranici.cz

zasypeme Vás informacemi

MediCall s.r.o. - tel.: 00420 532 165 165 - export@medicall.cz

euro
mystřivost
REFLEX
domov
ekonom

TYDEN
sluníčko
PSY
LIDOVÉ NOVINY

tvstar
HONOSLAVSKÉ NOVINY
Medbanka

Představujeme vám krajany

Hned na začátku musím prozradit, že se až rdím, že tento článek vychází teprve nyní. Mohli jsme se již dávno dozvědět o rodině, kterou mnozí z nás důvěrně známe, která v Bruselu stála u zrodu pěveckého sboru BRUSINKY, divadla JEN TAK a ČESKÉ INSPIRACE. A navíc budeme mít příležitost trochu nahlédnout i pod pokličku překladatelského oddělení Rady EU. To tu ještě nebylo! Ovšem díky našim krajanům **Evě a Tomášovi Lajkepovým** se vše dozvíme.

Evo, vyprávěj mi prosím něco o vašich začátcích ...

Já se narodila ve Svitavách, Tomáš ve Znojmě, ale ten vyrůstal u Kutné Hory. Seznámili jsme se jako studenti v Brně. Já studovala filozofickou fakultu (angličtina, němčina), Tomáš dětské lékařství. Na jednom večírku na jaře 1987 mi z nepozornosti šlápnul na ruku a v červenci 1989 si mě za ni odvedl od oltáře.

Tomáš po vojně nastoupil jako lékař ve Velké Bíteši do dětské psychiatrické léčebny, dnes nemocnice. V r. 1993 začal vykonávat soukromou psychiatrickou praxi pro děti a dospělé a v r. 1996 navíc začal přednášet lékařskou etiku na lékařské fakultě v Brně. Byl na roztrhání.

Mně se ve čtvrtém ročníku fakulty narodila dcerka Esterka a o 3 roky později syn Kristián. Současně jsem pracovala jako překladatelka literatury na volné noze. V roce 2000 rozšířil rodinu ještě syn Dominik. V r. 2005 se u nás událo mnoho změn: Tomáš vážně onemocněl, odešel do invalidního důchodu a já se stala živitelkou rodiny. Byla jsem přijata jako překladatelka do Rady a celá naše rodina se odstěhovala do Bruselu. Já v únoru 2005, rodina v srpnu téhož roku.

Jakou práci v EU vykonáváš ty? Můžeš nám trochu popsat práci v překladatelském oddělení?

V českém překladatelském oddělení Rady EU zajišťujeme překlady textů. Překládáme legislativu, závěry summitů, závěry Rady, zápisy z jednání, články na web atd. Na rozdíl

od tlumočnicků (mnoho lidí zaměňuje překladatele za tlumočníky) překládáme ve svých kancelářích u počítačů, zatímco tlumočníci tlumočí v kabině na zasedáních a summitech. Každý úřední jazyk EU má své překladaatele. Překládáme do své mateřštiny. V Radě se překládá více než 90% textů z angličtiny, málo z francouzštiny a výjimečně z jiných jazyků. České překladatelské oddělení má 25 překladatelů, kteří překládají a vzájemně si revidují dokumenty, a 9 asistentů, kteří nám texty připravují. Také máme koordinátorku, která nám rozděluje práci, a asistentku pro lidské zdroje. Na kvalitu naší práce dohlíží kontrolor kvality a oddělení má v současné době německého vedoucího, který je jediný cizinec na oddělení, ale umí také česky. Každý jazyk má navíc své právníky-lingvisty, kteří kontrolují překlady legislativy před zveřejněním v Úředním věstníku. Texty v Radě se týkají nejrůznějších témat: hospodářství, práva, migrace, doprava, energetika atd.. Já sama se zabývám nejčastěji texty z oblasti zdravotnictví, školství a kultury, lidských práv a životního prostředí. V Bruselu mají své překladaatele všechny orgány EU: Rada, Komise, Evropský parlament, Výbor regionů a Evropský hospodářský a sociální výbor, i když většina překladatelů Komise pracuje v Lucemburku.

A nyní zpět k vaší rodině ...

Jak jsem již prozradila, roku 2005 jsme přišli do Bruselu. Když tu Esterka a Kristián ukončili Evropskou školu, rozjeli se „do světa“. Ester vystudovala biologii na přírodovědecké fakultě v Brně a pokračuje tam v doktorandském studiu. Kristián studoval ve Velké Británii v Exeteru

a ve skotském St. Andrews, takže je nyní Master v oboru financí. Nejmladší Dominik je ještě v Bruselu na Evropské škole a maturuje příští školní rok. Zatím uvažuje o dalším studiu v Brně.

Manžel Tomáš se v r. 2010 vrátil z Bruselu zpět do ČR, jeden rok pracoval v Dětské psychiatrické nemocnici v Lounech a poté se stal primářem v nemocnici ve Velké Bíteši, kde je dosud. Žijeme tedy většinu času každý jinde, což má své nevýhody. O to krásnější je sejit se tu a tam celá rodina, nebo si aspoň popovídat po Skypu.

Nyní konečně ven s vašimi zálibami a koníčky ...

V roce 2005 dostala naše Esterka nabídku hrát v jednom z brněnských divadel, kterou, ač nerada, musela odmítnout, poněvadž s námi odjížděla do Bruselu. Často pak mluvila o tom, že jsme ji připravili o její „životní šanci“ dělat divadlo.

Motýlce Iris (Ze života hmyzu, 2010)

Jednou v neděli odpoledne (2007) toto téma opět přišlo na přetřes a společně jsme zjistili, že by nás to divadlo vlastně bavilo všechny. A když nemůže Mohamed k hoře, tak musí hora k Mohamedovi. Rozhodli jsme se, že zkusíme založit v Bruselu české divadlo. Tomáš již v 90. letech založil divadelní soubor v Bíteši, takže měl určité herecké i organizační zkušenosti, což nám hodně pomohlo. Na rozjezd jsme vybrali Jiráskovu Lucernu, ve které si mohla zahrát celá naše rodina. Oslovili jsme kamarády, přátele a kolegy, jestli by šli do toho s námi, a příjemně nás překvapilo, že nadšeně souhlasili. Tímto způsobem vzniklo divadlo JEN TAK.

Chtěli jsme totiž hrát jen tak pro radost naši a našich diváků. A aby mělo naše divadlo mezinárodní rozměr, zapojili jsme do Lucerny i dva česky mluvící cizince, Angličana

a Němce. Karl-Heinz je členem našeho souboru dodnes a máme tam taky Italku Antonellu. Divadlo má stále příznivce mezi herci i diváky a k naší velké radosti se publikum

Dámský krejčí (2015)

Manon Lescaut (2009)

čile rozrůstá. V současné době máme také zkušenou režisérku, paní Marii Zajícovou.

V celkové rodinné sestavě jsme odehráli v Bruselu čtyři představení a poté, co jsme se rozprchlí do všech stran, zůstali jsme na bruselských „prknech“ již jen já a Dominik. Ten je teď členem českého Mládežnického divadla Brusel, kterého se rovněž laskavě ujala Marie.

Divadlo JEN TAK - Amerika

Tomáš kromě hraní také velmi rád maluje a měl v Bruselu i několik výstav. V roce 2008 vyhrál na výstavě EXPO třetí cenu se svým obrazem „Kostel v Kraainem“. Díky tomu mohla za odměnu celá naše rodina i s dědečkem strávit týden ve francouzských Alpách. Tomáš je také autorem loga České inspirace a obrazu, který znáte z úvodní stránky Inspirace. Pojal ho s nad-

hledem sobě vlastním. Tématem je česká stopa v Belgii. Je na něm královna Fabiola zamlada a Atomium jakožto symboly Belgie a já a hora Říp jako symboly Česka. Koneč-

Sbor Brusinky a orchestr

ně jsem se jednou dostala mezi honoraci. Lva máme Belgičané i Češi společného.

A co vaše pěvecká hrdost - BRUSINKY? Znáám je od počátečních kroků a mám je nesmírně ráda.

Tato aktivita vznikla rovněž náhodou. Na Mikuláše r. 2005 jsme si s dalšími českými rodiči školkových dětí povídali o zpěvu a zjistili jsme, že jsme mnozí v ČR zpívali v různých souborech, že nám tady zpívání moc chybí a že by bylo příjemné založit si v Bruselu český sbor. Slovo dalo slovo a brzy poté vznikly BRUSINKY. Zpočátku nás byla jen hrstka nadšenců pod vedením Přemka Žáka, kterého jsem po jeho odjezdu do Čech na chvíli vystřídal já. Ode mě převzal pomyslnou taktovku do svých povolaných rukou Radim Dvořák a za jeho vedení se začal soubor rozrůstat. Radim začal dělat náročnější repertoár a dnes už máme i orchestr. Členové sboru a orchestru jsou úředníci evropských institucí, účastníci diplomatických misí, učitelé, muzikanti z povolání, čeští studenti belgických vysokých škol, au-pair, maminky z domácností, prostě neuvěřitelná sestava nejrozličnějších lidí. Naši hudebníci jsou z větší části Češi, ale jsou mezi námi i Slováci a zastoupení (hlavně v orchestru) mají i nejrozličnější další národnosti.

Pozn. autorky článku: Slyšela jsem vaše báječné koncerty v kostelích St. Pierre a Sacré Coeur, kde s vámi vystupoval i orchestr, a to byl opravdu zážitek. Sklidili jste od posluchačů dlouhý zasloužený potlesk vestoje.

Vidím, že aktivit máte více než dost, jakým způsobem vše zastrešujete?

Dokud jsme měli jen Brusinky, nevyžadovalo to příliš mnoho organizace. Nacvičovali jsme po rodinách, vystupovali jsme ve Slovenské katolické misi nebo v Pražském domě, ale divadelní aktivity již vyžadovaly více organizace a finance, takže jsme byli vděční za velkou pomoc krajaňského spolku

BESEDA, který naši činnost zpočátku zaštitil, takže jsme mohli dostávat i velmi důležitou finanční pomoc od Československého ústavu zahraničního. Moc za tuto významnou podporu děkujeme. Bez ní bychom nemohli divadlo rozjet. V oné době pracoval Tomáš ve výboru BESEDY, kde dostal na starost divadlo JEN TAK a loutkové divadlo, ve kterém občas pro potěchu českých a slovenských dětí hrávali v Českém centru Ester a Kristián. Časem se ovšem spektrum našich aktivit rozrostlo natolik, že jsme se rozhodli osamostatnit. Založili jsme s přáteli asbl INSPIRATION TCHEQUE/ČESKÁ INSPIRACE, jejímž prvním předsedou se stal Tomáš. Objevili jsme mnoho šikovných a ochotných lidí, kteří mají dobré nápady a chuť něco dělat pro druhé, takže Česká inspirace doplňuje v současné době činnost BESEDY o další aktivity.

Co dalšího nabízí INSPIRACE krajanům?

Kromě vystoupení již zmíněného divadla JEN TAK a souboru BRUSINKY pořádáme několikrát do roka velmi oblíbené VÝTVARNÉ DÍLNÍČKY PRO DĚTI A RODIČE. Na jaře 2011 vzniklo z iniciativy Žákových Dětské divadlo Brusel, nyní MLÁDEŽNICKÉ DIVADLO BRUSEL, abychom si vychovali další hereckou generaci. Připravujeme rovněž oblíbený SVATOMARTINSKÝ PRŮVOD (letos bude 12. listopadu), DRAKIÁDU, občas i BESEDY s českými spisovateli nebo besedu na nějaké zajímavé téma. Čtyřikrát jsme také uspořádali tematický ČESKÝ PLES.

Nevím, komu bych měla poděkovat více za takovéto nádherné nápady. I když vím, že se na nich podílí mnoho lidí, tak si přece jen myslím, že ten základní kámen často patřil vám. Tobě Evo i tobě Tomáši, jakož i Esterce a oběma divadelníkům Kristiánovi a Dominikovi. Zkrátka celé Lajkepovic rodině. Bravo!

Moc vám tleskám a věřím, že všichni krajané vám zatleskají se mnou.

Alena Gilbert

Milí krajané, se seriálem článků „Představujeme vám krajaný“ jste se setkávali ve Zpravodaji pěknou řádku let. Autorka těchto často zábavných a vždy zajímavých článků, paní Alena Gilbert, se stěhuje pryč z Belgie, a proto jí chci z editorské pozice co nejsrdčněji poděkovat za její úžasnou práci pro Zpravodaj. Snad se nám podaří navázat na tuto tradici ke spokojenosti věrných čtenářů i samotné autorky původního seriálu.

editorka Zuzana

© foto z archivu manželů Lajkepových

Na vánočky? Jak jinak než společně!

Máte chuť na klasickou vánočku a sami (pečou i muži) si na to netroufáte? Zkuste to tedy při společném pečení, které od roku 2005 každoročně pořádáme u nás doma (rue des Arbalétriers 51, 1420 Braine-l'Alleud) první sobotu po Mikulášské nadílce. Datum je tedy letos stanoveno na **sobotu 10. prosince**. Jelikož kynuté těsto vyžaduje čas, měli byste si na to vyhradit aspoň půlden. Začínáme v 10 hodin a končíme v půlnoci, někdy i déle. Zadělávat těsto totiž mohou ve stejnou dobu maximálně tři lidé, protože v troubě lze současně péct jen dvě vánočky. Pečení trvá asi tři čtvrtě hodiny. Proto je rozumné, aby někteří zadělávali hned ráno, jiní během odpoledne, další až večer. Pokud máte chuť a čas, strávit u nás můžete samozřejmě celý den. Ti, kdo nejsou zrovna zaměstnaní v kuchyni, si pěkně povídají v sousedním obýváku. Pokud berete s sebou děti, vezměte jim něco na zabavení, aby jim čas rychleji utíkal. Pro všechny účastníky připravujeme občerstvení na celý den (u plného stolu se lépe povídá), ale budeme rádi, když k občerstvení něčím přispěje každý účastník. Žádný poplatek se neplatí, každý si na svou vánočku přinese své ingredience, Beseda vám však jako obvykle dodá sůl, sušené kvasnice a mléko do těsta a též vejce na potření upečené vánočky.

Na jednu vánočku si přineste:

½ kg polohrubé mouky

(možno i belgickou „farine fluide“ čili „vloeiende bloem“)

100 gr cukru

(či více, pokud ji chcete mít sladší)

100 gr másla či margarínu

(nebo více, pokud ji chcete mít tučnější)

2 - 3 vejce

nasekané ořechy nebo mandle, rozinky (spíš menší velikosti)

Nezapomeňte doma **velkou mísu na těsto a podnos či krabici na upečenou vánočku**, abyste ji měli v čem odnést. Počítáme se dvěma vánočkami na osobu či rodinu.

Společné pečení vánoček nás příjemně naladí na blížící se svátky. Krajané se hezky pobaví, když sledují, co to dá práce vykouzlit při míchání těsta vzduchové bubliny. Instrukce k pletení těsta „spodem, vrchem, překřížit“ též nedávají smysl, dokud nemáte těsto v ruce. :-) Pak už je jen třeba pohlídat, aby se vánočky nepřipálily, což se nám dosud díky kuchyňskému budíku nestalo. Ke společnému pečení se scházejí krajané všech generací, známí i neznámí, starousedlíci i nově příchozí, včetně těch, kteří do Belgie přišli jen na krátkou dobu. Přijít za zábavou mohou i ti, kdo péct nechce, ale rád s námi prožije tu přátelskou vánočně voňavou atmosféru, která se sice každý rok opakuje, ale je pokaždé jinak krásná. Naše dveře jsou otevřené skutečně všem.

Abychom to organizačně zvládli, pošlete mail na adresu **beseda.belgie@gmail.com**.

Napište, kolik vás bude a kdy přibližně se chystáte přijít. Jako vždy, i tentokrát se na vás těší

George a Olga

© foto Martin Kubišta, George Schmalzried

Milé děti, milí rodiče,

ani se nechce věřit, že se k nám už zase chystá Mikuláš se svými anděly i čerty. Sál máme naštěstí objednaný od samého začátku kalendářního roku a Stálému zastoupení jsme za podporu vděční. Jak přijde podzim, začínají se nám hlásit starostliví rodiče. Bylo nám líto, že jsme každý rok museli přes 30 dětí odmítnout, proto jsme do každé skupiny letos přibrali 10 dětí. Snad se tedy letos na všechny zájemce dostane!

Mikulášská nadílka bude probíhat ve dvou fázích: **První skupina dětí** bude zdobit perníčky a tvořit ozdoby a následně se radovat se z Mikuláše a jeho doprovodu po dobu **od 13:00 do 15:10**. **Druhou skupinu bude čekat stejný program od 15:20 do 17:30**. Rodiče dětí z druhé skupiny prosíme, aby nechodili do budovy před stanoveným časem, aby se nestalo, že potkají Mikuláše loučícího se s první skupinou.

Přihlášku pošlete na spolek@beseda.be a uveďte v ní **počet, jméno a věk dítěte / dětí a počet doprovázejících dospělých**. Do mailu můžete též napsat pro Mikuláše krátký vzkaz, pokud si přejete, aby vaše dítě od něho slyšelo nějakou konkrétní radu, pochvalu či napomenutí. Uveďte též, do které skupiny se hlásíte, a zda Vaše dítě předvede Mikulášovi básničku nebo písničku.

Na účet **Besedy BE26 3630 3022 4129** (BIC je BBRUBEBB) pošlete za každého dospělého účastníka a za každé dítě od 1 roku, které dostane od Mikuláše nadílku, **poplatek 7 €**. Do zprávy u platby napište, za kolik dospělých a za kolik dětí platíte.

V ceně je kromě nadílky pro děti a materiálu na jejich vánoční tvoření též pro každého účastníka jeden talířek sladkého nebo slaného občerstvení a jeden nealkoholický nápoj. Členové Besedy se opět mohou těšit na malou pozornost. Přihláška nabývá platnosti po zaplacení vstupného, **platbu proveďte nejpozději do 20. 11. 2016**, po tomto datu bude vaše rezervace nabídnuta náhradníkům.

Pokud máte chuť pomoci u tvoření, v baru nebo si zahrát roli v Mikulášově světě, ozvěte se nám, občerstvení pak budete mít po celou dobu zdarma.

Děkujeme Vám a moc se těšíme na shledanou.

Vaše výborky

Společenská rubrika

Milí krajané, nezapomínejte nám včas zasílat zprávy o významných událostech ve Vašem životě. Děkujeme.

20. května 2016 se narodila Emma, dcera Ronnyho a Radky Pietersových (Radka Doležalová).

8. října 2016 se narodil Angel, syn české maminky Lindy Damyanov (Winklerové) a bulharského tatínka Borislava Plamenova Damyanova.

Rodičům i dětem srdečně blahopřejeme a přejeme pevné zdraví, hodně lásky a štěstí.

10. listopadu 2016 oslaví narozeniny členka výboru a editorka Zpravodaje **Zuzana Jirglová**.

13. listopadu 2016 oslaví narozeniny **Michal Hoenig**, bývalý člen výboru Besedy.

17. listopadu 2016 oslaví kulaté narozeniny paní **Alena Gilbert**, bývalá pokladní Besedy a současná dopisovatelka Zpravodaje.

23. listopadu 2016 oslaví narozeniny **Marta Gregor**, bývalá pokladní Besedy.

29. listopadu 2016 oslaví narozeniny **Dagmar Straková**, ředitelka České školy bez hranic Brusel.

1. prosince 2016 oslaví narozeniny paní **Zora Papežová**, bývalá předsedkyně Besedy.

9. ledna 2017 oslaví obdivuhodné narozeniny paní **Lída Francombe**.

Všem oslavencům a oslavenkyním srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme hlavně dobré zdraví, spokojenost a krásnou životní pohodu.

Kalendář Českého krajského spolku Beseda:

Mikulášská nadílka	Stálé zastoupení ČR při EU, rue Caroly 15, Brusel	neděle 4. 12. 2016 od 13:00 a od 15:20
Společné pečení vánoček	Rue des Arbalétriers 51, 1420 Braine-l'Alleud	sobota 10. 12. 2016 od 10:00 do 24:00

Zpravodaj vychází čtvrtletně, členové Besedy jej dostávají poštou automaticky, ostatní na požádání.

Každý zájemce může dostávat elektronickou verzi Zpravodaje e-mailem, stáhnout si jej též můžete z webových stránek Besedy, www.beseda.be

Příští číslo Zpravodaje vyjde v únoru 2017, uzávěrka pro vaše příspěvky je 20. ledna 2017.

Pište nám na adresu spolek@beseda.be, **nebo poštou na:**
Český krajský spolek Beseda, 51, rue des Arbalétriers, 1420 Braine-l'Alleud
Telefon: 0032 (0)2 / 384 96 44 **Mobil:** 0032 (0)497 / 92 81 62